

śrīḥ
śrīmatē rāmānujāya namaḥ
śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ
śrīsītālakṣmaṇabharataśatrughnahanumatsamēta śrīrāmacandra
parabrahmaṇē namaḥ

śrīmadrāmāyaṇē vālmīkiyē ādikāvyaē yuddhakāṇḍē

॥ saptaviṃśaḥ sargaḥ ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

śrī raṅgarāmānuja mahādēśikan

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

śrīḥ
śrīmatē rāmānujāya namaḥ
śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ
śrīsītālakṣmaṇabharataśatrughnahanumatsamēta śrīrāmacandra
parabrahmaṇē namaḥ

॥ saptaviṃśaḥ sargaḥ ॥

vānarasainyasya pradhānayūthapatināṃ paricayaḥ

tāmstu tē sampravakṣyāmi
prēkṣamāṇasya yūthapān |
rāghavārthē parākrāntā
yē na rakṣanti jīvitam || 6.27.1 ||

snigdḥā yasya bahuvyāmā
dīrghalāṅgūlamāśritāḥ |
tāmrāḥ pītāḥ sitāḥ śvētāḥ
prakīrṇā ghōrakarmaṇaḥ || 6.27.2 ||

pragrḥītāḥ prakāśantē
sūryasyēva marīcayaḥ |
pṛthivyāṃ cānukṛṣyantē
harō nāmaiṣa vānaraḥ || 6.27.3 ||

yaṃ pṛṣṭhatō'nugacchanti
śataśō'tha sahasraśaḥ |
vṛkṣānudyamya sahasā
laṅkārōhaṇatatparāḥ || 6.27.4 ||

yūthapā harirājasya
kiṅkarāḥ samupasthitāḥ |
nīlāniva mahāmēghāṃ -
stiṣṭhatō yāṃstu paśyasi || 6.27.5 ||

asitāñjanasaṅkāśān
yuddhē satyaparākramān |
asaṅkhyēyānanirdēśān
paraṃ pāramivōdadhēḥ || 6.27.6 ||

parvatēṣu ca yē kēcid
viṣayēṣu nadīṣu ca |
ētē tvāmabhivartantē
rājannṛkṣāḥ sudāruṇāḥ || 6.27.7 ||

ēśāṃ madhyē sthitō rājan
bhīmākṣō bhīmadarśanaḥ |
parjanya iva jīmūtaiḥ
samantāt parivāritaḥ || 6.27.8 ||

ṛkṣavantam giriśrēṣṭha -
madhyāstē narmadāṃ piban |
sarvarkṣāṇāmadhipati -
rdhūmrō nāmaīṣa yūthapaḥ || 6.27.9 ||

yavīyānasya tu bhrātā
paśyainam parvatōpamam |
bhrātrā samānō rūpēṇa
viśiṣṭastu parākramē || 6.27.10 ||

sa ēṣa jāmbavān nāma
 mahāyūthapayūthapaḥ |
 praśāntō guruvartī ca
 samprahārēṣvamarṣaṇaḥ || 6.27.11 ||

ētēna sāhyaṃ tu mahat
 kṛtaṃ śakrasya dhīmatā |
 daivāsūrē jāmbavatā
 labdhāśca bahavō varāḥ || 6.27.12 ||

āruhya parvatāgrēbhyō
 mahābhraVIPulāḥ śilāḥ |
 muñcanti vipulākārā
 na mṛtyōrudvijanti ca || 6.27.13 ||

rākṣasānāṃ ca sadṛśāḥ
 piśācānāṃ ca rōmaśāḥ |
 ētasya sainyā bahavō
 vicarantyamitaujasaḥ || 6.27.14 ||

ya ēnamabhisamrabdhaṃ
 plavamānamavasthitam |
 prēkṣantē vānarāḥ sarvē
 sthitā yūthapayūthapam || 6.27.15 ||

ēṣa rājan sahasrākṣaṃ
 paryupāstē harīśvaraḥ |
 balēna balasaṃyuktō
 dambhō nāmaiṣa yūthapaḥ || 6.27.16 ||

yaḥ sthitaṃ yōjanē śailaṃ
 gacchan pārśvēna sēvatē |
 ūrdhvaṃ tathaiva kāyēna
 gataḥ prāpnōti yōjanam || 6.27.17 ||

yasmāt tu paramaṃ rūpaṃ
 catuṣpātsu na vidyatē |
 śrutaḥ sannādanō nāma
 vānarāṇāṃ pitāmahaḥ || 6.27.18 ||

yēna yuddhaṃ tadā dattaṃ
 raṇē śakrasya dhīmatā |
 parājayaśca na prāptaḥ
 sō'yaṃ yūthapayūthapaḥ || 6.27.19 ||

yasya vikramamāṇasya
 śakrasyēva parākramaḥ |
 ēṣa gandharvakanyāyā -
 mutpannaḥ kṛṣṇavartmanā || 6.27.20 ||

tadā dēvāsurē yuddhē
 sāhyārthaṃ tridivaukasām |
 yatra vaiśravaṇō rājā
 jambūmupaniṣēvatē || 6.27.21 ||

yō rājā parvatēndrāṇāṃ
 bahukinnarasēvinām |
 vihārasukhadō nityaṃ
 bhrātustē rākṣasādhipa || 6.27.22 ||

tatraiṣa ramatē śrīmān
balavān vānarōttamaḥ |
yuddhēṣvakatthanō nityaṃ
krathanō nāma yūthapaḥ || 6.27.23 ||

vṛtaḥ kōṭisahasrēṇa
harīṇāṃ samavasthitaḥ |
ēṣaivāśaṃsatē laṅkāṃ
svēnānikēna marditum || 6.27.24 ||

yō gaṅgāmanuparyēti
trāsayan gajayūthapān |
hastināṃ vānarāṇāṃ ca
pūrvavairamanusmaran || 6.27.25 ||

ēṣa yūthapatirnētā
garjan giriguhāśayaḥ |
gajān rōdhayatē vanyā -
nārujaṃśca mahīruhān || 6.27.26 ||

harīṇāṃ vāhinīmukhyō
nadīṃ haimavatīmanu |
uśīrabijamāśritya
mandaraṃ parvatōttamam || 6.27.27 ||

ramatē vānaraśrēṣṭhō
divi śakra iva svayam |
ēnaṃ śatasahasrāṇāṃ
sahasramabhivartatē || 6.27.28 ||

vīryavikramadr̥ptānāṃ
 nardatāṃ bāhuśālinām |
 sa ēṣa nētā caitēṣāṃ
 vānarāṇām mahātmanām || 6.27.29 ||

sa ēṣa durdharō rājan
 pramāthī nāma yūthapaḥ |
 vātēnevōddhataṃ mēghaṃ
 yamēnamanupaśyasi || 6.27.30 ||

anīkamapi saṃrabdhaṃ
 vānarāṇām tarasvinām |
 uddhūtamaruṇābhāsaṃ
 pavanēna samantataḥ || 6.27.31 ||

vivartamānaṃ bahuśō
 yatraitadbahulaṃ rajaḥ |
 ētē'sitamukhā ghōrā
 gōlāṅgūlā mahābalāḥ || 6.27.32 ||

śataṃ śatasahasrāṇi
 dr̥ṣṭvā vai sētubandhanam |
 gōlāṅgūlaṃ mahārāja
 gavākṣaṃ nāma yūthapam || 6.27.33 ||

parivāryābhinardantē
 laṅkāṃ marditumōjasā |
 bhramarācaritā yatra
 sarvakālaphaladrumāḥ || 6.27.34 ||

yaṃ sūryastulyavarṇābha -
 manuparyēti parvatam |
 yasya bhāsā sadā bhānti
 tadvarṇā mṛgapakṣiṇaḥ || 6.27.35 ||

yasya prasthaṃ mahātmānō
 na tyajanti maharṣayaḥ |
 sarvakāmaphalā vṛkṣāḥ
 sadā phalāsamanvitāḥ || 6.27.36 ||

madhūni ca mahārhaṇi
 yasmin parvatasattamē |
 tatraiṣa ramatē rājan
 ramyē kāñcanaparvatē || 6.27.37 ||

mukhyō vānaramukhyānāṃ
 kēsarī nāma yūthapaḥ |
 ṣaṣṭirgirisahasrāṇi
 ramyāḥ kāñcanaparvatāḥ || 6.27.38 ||

tēsāṃ madhyē girivara -
 stvamivānagha rakṣasām |
 tatraikē kapilāḥ śvētā -
 stāmrāsyā madhupiṅgalāḥ || 6.27.39 ||

nivasantyantimagirau
 tīkṣṇadaṃṣṭrā nakhāyudhāḥ |
 siṃhā iva caturdaṃṣṭrā
 vyāghrā iva durāsadāḥ || 6.27.40 ||

sarvē vaiśvānarasamā
jvaladāsīviṣōpamāḥ |
sudīrghāñcitalāṅgūlā
mattamātaṅgasannibhāḥ || 6.27.41 ||

mahāparvatasankāsā
mahājīmūtaniḥsvanāḥ |
vṛttapiṅgalanētrā hi
mahābhīmagatisvanāḥ || 6.27.42 ||

mardayantīva tē sarvē
tasthurlaṅkāṃ samīkṣya tē |
ēṣa caiśāmadhipati -
rmaḍhyē tiṣṭhati vīryavān || 6.27.43 ||

jayārthī nityamāditya -
mupatiṣṭhati vīryavān |
nāmnā pṛthivyāṃ vikhyātō
rājañśatabalīti yaḥ || 6.27.44 ||

ēṣaivāśamsatē laṅkāṃ
svēnānīkēna marditum |
vikrāntō balavāñchūrah
pauruṣē svē vyavasthitaḥ || 6.27.45 ||

rāmapriyārthaṃ prāṇānāṃ
dayāṃ na kurutē hariḥ |
gajō gavākṣō gavayō
nalō nīlaśca vānaraḥ || 6.27.46 ||

ēkaikamēva yōdhānāṃ
kōṭibhirdaśabhirvṛtaḥ |
tathānyē vānaraśrēṣṭhā
vindhyaparvatavāsinaḥ |
na śakyantē bahutvāt tu
saṅkhyātum laghuvikramāḥ || 6.27.47 ||

sarvē mahārāja mahāprabhāvāḥ
sarvē mahāśailanikāśakāyāḥ |
sarvē samarthāḥ pṛthivīm kṣaṇēna
kartum pravidhvastavikīrṇaśailām || 6.27.48 ||

|| ityārṣē śrīmadrāmāyaṇē vālmīkiyē ādikāvye
yuddhakāṇḍē saptaviṃśaḥ sargaḥ ||